

Vår ref. 24/3256 - 59
Saksbehandler Mona Storbrua
Dato 16.03.2026

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
39/26	Bystyret	09.04.2026

Renovasjon i Grenland IKS - Eierstrategi

Ordførers innstilling

Vedlagte eierstrategi for Renovasjon i Grenland IKS vedtas, under forutsetning av likelydende vedtak i Porsgrunn, Bamble og Siljan kommuner.

Bakgrunn for saken

Skien kommunes eierskapsmelding legger opp til at det skal lages eierstrategier med utvalgte selskap. Bystyret behandlet forslag til eierstrategi for Renovasjon i Grenland IKS i sak 51/25. Bystyret fattet følgende vedtak:

1. Saken sendes tilbake.
2. Administrasjonen bes ta opp igjen prosessen for å få den enda bedre forankret i selskapene, herunder deres administrasjon, styre og representantskap.
3. Når nytt saksfremlegg og revidert strategi fremlegges må det sikres at blant annet skattemessige forhold og andre per i dag ikke belyste tema tas med.

Saken legges fram til ny behandling etter at representantskapet har fått uttale seg om forslag til eierstrategi. Representantskapets høringsuttalelse er ikke endret i forhold til selskapets tidligere høringsuttalelse som lå til grunn for bystyresak 51/25.

Utkastet til eierstrategi er basert på mal for eierstrategi som er vedtatt i bystyresak 48/25. Saken kommer til behandling for at bystyret, som Skien kommunes formelle eierorgan, skal ta stilling til om eierstrategien skal vedtas som styrende overfor selskapet. Dersom bystyret vedtar eierstrategien, må eierorganet i selskapet, representantskapet, også vedta eierstrategien for at den skal bli gjeldende for selskapet.

Saksfremstilling

Skattemessige forhold og andre ikke belyste tema

Selskapet er etablert for å utføre et samfunnsoppdrag. Det drives til selvkost og har ikke erverv til formål. Selskapet er derfor ikke skattepliktig.

Ved nærmere vurdering er det ikke identifisert andre relevante tema som ikke er belyst.

Selskapets formål

Fra selskapsavtalen fremgår følgende formål med selskapet:

«Selskapet skal bidra til kostnads- og miljøeffektiv drift av husholdningene og hyttenes renovasjonsordning. For å dokumentere kostnads- og miljøeffektivitet, skal selskapet delta i nasjonal benchmarking med et hensiktsmessig intervall. Det skal legges vekt på å yte tjenester som brukerne opplever som gode for seg og miljøet. RiG skal gjennom sitt arbeid bidra til å redusere avfallets påvirkning av miljøet, samtidig som miljønyttan optimaliseres.

Selskapet skal ivareta deltakerkommunenes bestillings- og forvaltningsbehov, herunder forvalte og inngå nye kontrakter for utstyr og tjenester, knyttet til kommunenes håndtering av avfall fra husholdningene, hyttene og fra kommunal virksomhet.

Selskapet kan kjøpe tjenester fra eksterne, inngå avtaler om oppgaveløsning innenfor deltakerkommunene egen anlegg, utstyr og mannskap eller utføre oppgaver i egen regi, basert på en vurdering av hvilken løsning som er mest kostnads- og miljøeffektiv.

Selskapets finansiering av tjenester skal baseres på hva de mottatte tjenestene faktisk koster (selvkost). Avfallsgebyret fastsettes av den enkelte kommune inntil deltakerkommunene eventuelt blir enige om felles retningslinjer for renovasjon og gebyrfastsetting.

Selskapet skal forvalte og følge opp kommunale renovasjonsforskrifter.

Selskapet skal utøve andre renovasjonsoppgaver som deltakerkommunene gjennom vedtak i kommunestyrene er enig om at de skal utføre.»

Selskapets organisasjonsform

RiG er organisert som et interkommunalt selskap (IKS). Selskapsformen er regulert av IKS-loven. Eierorganet i et IKS er representantskapet, hvor representanter for eierne er medlemmer. Hver deltaker/eier hefter for sin prosentvise andel, hvilket også betyr at en kommunes eierstrategi har en stemmeandel tilsvarende den prosentvise andelen ved avstemming over eierstrategien i eierorganet.

Selskapets eiere og fordeling av eierskap

Skien kommune 49,71 %
Porsgrunn kommune 32,92 %
Bamble kommune 15,08 %
Siljan kommune 2,29 %

Siden hver eier svarer for sin andel, har kommunedirektørene i regi av Grenlandssamarbeidet IPR satt ned en gruppe med en representant fra hver av

kommuneadministrasjonene i et administrativt eierskapsforum. Formålet er at kommuneadministrasjonene skal legge til rette for et mer samordnet og et helhetlig aktivt eierskap, ved å lage utkast til felles selskapsvise eierstrategier for hvert selskap kommunene eier sammen, herunder RiG.

Kommunens formål med eierskapet

I eierskapsmeldingen har kommunen oppgitt følgende mål med eierskapet i RiG: «Målet med kommunenes eierskap er knyttet til miljømessig og kostnadseffektiv drift av renovasjonstjenester for husholdninger og hytter.»

Overordnet om eierstrategien

Utkastet til eierstrategi omhandler en del bakgrunnsinformasjon om selskapet knyttet til formål, selskapsform og eiere. I tillegg fremgår eiers forventninger til samfunnsansvar, valg av styret, forventninger til styrets arbeid, dialog med eier og rapportering til eier. I tillegg legges det opp til å måle selskapets prestasjoner.

Måling av selskapets prestasjoner

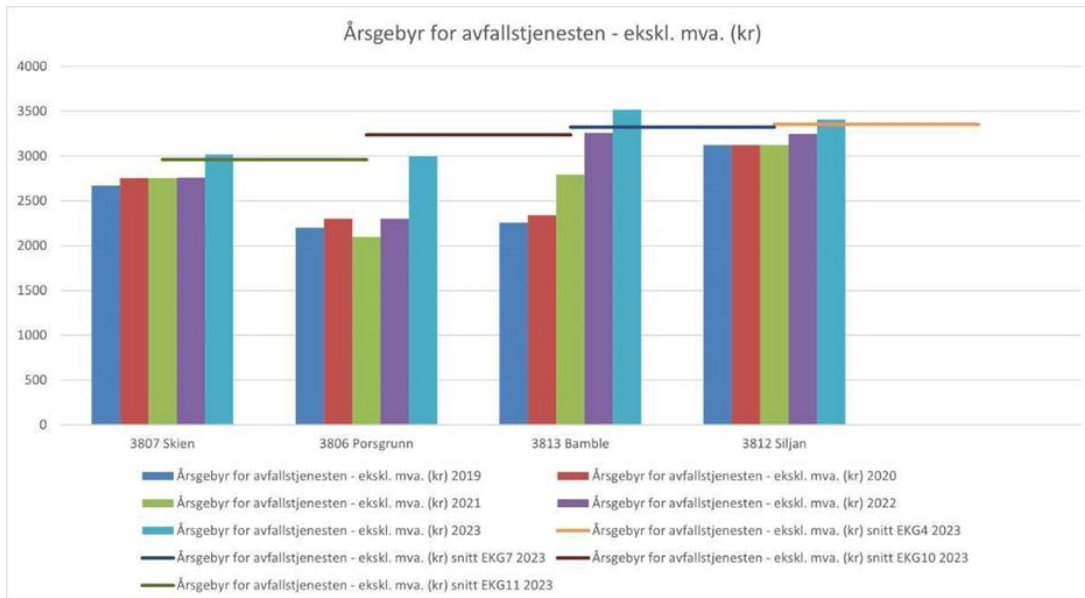
En del av formålet med eierstrategiene er å måle selskapets prestasjoner. Måling av selskapets prestasjoner bør etter administrasjonens syn knyttes mot formålet med eierskapet i selskapet. Presterer selskapet i tråd med vårt formål med eierskapet? Og hvordan måler vi at selskapet presterer i tråd med formålet med eierskapet?

Å finne de riktige måleparameterne er ikke nødvendigvis enkelt. Det er viktig å holde antall parametere på et lavt nivå. En øvre grense på 5 parametere bør være håndterbart. For mange parametere vil ellers medføre at parameterne tar fokus fra hverandre.

Måleparameterne

KOSTRA-tall er tall kommunene rapporterer til Statistisk sentralbyrå(SSB). Hver kommune er klassifisert og plassert i egne KOSTRA-grupper som omfatter sammenlignbare kommuner. Det er mulig å sammenligne sin egen kommune med andre kommuner i egen kommunegruppe. Innen området avfall er en av KOSTRA-tallene årsgebyr for avfallstjenesten. Avfallstjenesten skal være dekket av selvkost gjennom årsgebyr. Administrasjonen mener dette kan gi et bilde på hvor godt RiG oppfyller formålet med eierskapet. Lavt årsgebyr sammenlignet med øvrige kommuner i respektive kommunegruppe kan indikere et effektivt RiG, og motsatt kan høye årsgebyrer indikere det motsatte. Eventuelle høye årsgebyrer ville gitt grunn til å be RiG om en forklaring til årsaken. Forklaringen burde lede til tiltak som medførte lavere årsgebyrer enn snittet av respektive kommunegrupper.

Årsgebyr for avfallstjenesten fra KOSTRA-tallene kan vises i diagrammet under, hvor søylene er årsgebyret for den respektive kommune for de siste fem år, og hvor den horisontale linjen er gjennomsnittet for det siste året for den respektive kommunes KOSTRA-gruppe.

Samtidig fremgår det av formålet med selskapet at RiG skal dokumentere sin kostnads- og miljøeffektivitet: «For å dokumentere kostnads- og miljøeffektivitet, skal selskapet delta i nasjonal benchmarking med et hensiktsmessig intervall.» Administrasjonen har derfor hatt forventninger til at selskapet selv kan foreslå relevante måleparametere ut fra den nasjonale benchmarkingen ved sin høringsuttalelse.

Selskapets høringsuttalelse

Selskapets styrebehandlete høringsuttalelse er vedlagt. Styret har foretatt følgende vedtak:

«2/2025: Uttalelse til eierstrategi for Renovasjon i Grenland IKS

Vedtak: Styret har gjennomgått forslag til eierstrategi for Renovasjon i Grenland IKS og har vedtatt uttalelse/innspill til eierstrategien som fremgår av saksframlegget. Styret ønsker å presisere at årsgebyret som oppgis i KOSTRA ikke er egnet som effektivitetsmål all den tid det ikke korrigeres for ulikheter i tjenestetilbudet, bruk av selvkostfond, underdekning mv. Styret ber om å få endelig forslag til eierstrategi til gjennomsyn før strategien legges frem for politisk behandling.»

Av saksframlegget fremgår blant annet følgende kommentarer:

Til pkt. 1 i utkast til eierstrategi:

Høringsuttalelsen kommenterer og utfyller formålet med selskapet, som er hentet fra selskapsavtalen.

Til pkt. 5 Resultatmål:

Selskapet har følgende høringsuttalelse:

«Av selskapsavtalen fremgår det at RiG skal bidra til kostnads- og miljøeffektiv drift av husholdningene og hyttenes renovasjonsordning. All den tid selskapet kjøper varer og tjenester for rundt 140 mill. kr, har innkjøp/anskaffelser stort fokus. Styret vedtok i sak 22/2024 anskaffelsesstrategi 2024-2035. Anskaffelses-strategien avklarer hvordan selskapet skal arbeide med innkjøp, herunder hvordan betalingsvillighet for miljø skal veies mot kostnadene.

Benchmarkingen inkluderer resultatområdet miljøstandard og prisnivå, som spiller direkte på

selskapsavtalens forutsetning om kostnads- og miljøeffektiv drift av husholdningene og hyttenes renovasjonsordning. De to resultatområdene defineres slik:

Prisnivå: Hva koster renovasjonstjenesten sett opp mot det tjenestetilbudet som ytes. (Når tjenestetilbudet legges til grunn, kan pris sammenlignes i benchmarkingen. I KOSTRA sammenlignes kommuner som kan ha svært ulikt tjenestetilbud, f.eks. hentefrekvens, henteavstand, tilgjengelig/åpningstider gjenvinningsstasjon, betalingsordning på gjenvinningsstasjonene mv.)

Miljøstandard: er en summering av flere indikatorer som til sammen sier noe om selskapets miljøstandard:

- andel til ombruk/materialgjenvinning
- hva avfallet faktisk blir brukt til: nye varer, materialer, svinn, virkningsgrad i konverteringsprosesser, utnyttelsesgrad energi mv.
- CO2-utslipp, mengde farlig avfall samlet inn, anleggsdata, kvalitet på miljødata, arbeidsmiljø/HMS mv.

Ved fastsettelse av mål for prisnivå og miljøstandard er det viktig å ta i betraktning at dersom ambisjonsnivået legges helt på topp (svært god), signaliserer det at eierne er villig til å gjøre endringer i tjenestetilbudet, som bringer oss på nivå med de som til enhver tid er best. Dette kan imidlertid være endringer eierne ikke ønsker seg. Det er således å anbefale at nivået for pris og miljøstandard legges til god – ikke svært god.

Materialgjenvinning: I avfallsforskriftens §10 er det stilt konkrete krav til materialgjenvinning for perioden 2025-2035. Målene vil være krevende å nå og inngår i selskapets forslag til avfallsstrategi 2025-2035 som legges frem for representantskapet til endelig behandling i april møtet. Kravene er som følger:

	Mål i strategiperioden				Status RiG
	Nasjonale krav jf. Avfallsforskriftens §10				
Fraksjon	2025	2028	2030	2035	2024
Matavfall	55 %		60 %	70 %	63,7 %
Plastavfall		50 %	60 %	70 %	48,7 %
Papp og papiravfall (innsamling)		80 %		85 %	80,5 %
Glass- og metallemballasje		85 %		90 %	84,6 %
Tekstilavfall	Krav til utsortering fra 2025				

Det vil være hensiktsmessig om eierstrategien benytter samme mål som avfallsstrategien.

Oppsummering – anbefaling resultatmål:

Prisnivå - minimum god i renovasjonsbenchmarkingen.

Miljøstandard – minimum god i renovasjonsbenchmarking.

Materialgjenvinning: som vist i ovenstående tabell.»

Representantskapet fattet følgende vedtak i sak 11/25:

"11/2025: Høring eierstrategi Renovasjon i Grenland IKS

Vedtak: Representantskapet slutter seg til styrets vurderinger og vedtak i denne sak: Styret har på nytt gjennomgått forslag til eierstrategi for Renovasjon i Grenland IKS. På samme måte som i vedtak i sak 2/2025, ønsker styret å presisere at årsgebyret som oppgis i KOSTRA ikke er egnet som effektiviseringsmål all den tid det ikke korrigeres for ulikheter i tjenestetilbudet, bruk av selvkostfond, underdekning mv. Styret ber om at driftseffektivitet som måles i renovasjonsbenchmarking benyttes og at minimum 90% driftseffektivitet legges til grunn som effektiviseringsmål. Dette er i tråd med representantskapets vedtak i sak 8/2025.

Styret presiserer likevel at det er ingen innvendinger til å rapportere årsgebyret."

For øvrig har ikke selskapet innspill eller merknader til punkt om samfunnsansvar, forventninger til styrets arbeid m.m. Disse momentene anser selskapet som ivaretatt i eksisterende styringsdokumenter og rutiner.

Administrasjonens vurdering av høringsuttalelsen:

Selskapet har kommet med gode innspill til måleparametere som administrasjonen anbefaler å ta inn i forslag til eierstrategi i sin helhet.

Administrasjonen har merket seg selskapets tilbakemelding om at årsgebyret ikke er et egnet effektiviseringsmål. Det administrative eierskapsforumet mener det er prinsipielt utfordrende å gå vekk fra sammenligninger med KOSTRA-tall, på tross av de feilkildene KOSTRA-tallene måtte ha. Det foreslås derfor å videreføre KOSTRA-tall knyttet til årsgebyr, i tillegg til måleparametere som selskapet foreslår. KOSTRA-tallene for årsgebyr vil da bli gjenstand for rapportering via den årlige eierrapporteringen, og selskapet vil i den forbindelse bli utfordret til å kommentere KOSTRA-tallene. Så vil alle måleparametere bli evaluert når eierstrategien evalueres, i løpet av neste kommunevalgperiode.

Effekten av saken

Perspektiv	Negativ	Nøytral	Positiv	Ikke relevant
Konsekvens for klima på kort og lang sikt		x		
Konsekvens for miljøet på kort og lang sikt		x		
Økonomiske konsekvenser i et langt perspektiv		x		
Konsekvens for folkehelsen		x		

Ordførers vurdering og konklusjon

Oppgaven til selskapets styre og administrasjon er å planlegge, forvalte og drive virksomheten innenfor en ytre ramme som er trukket opp av eierne. Den ytre rammen består av selskapsavtalen for selskapet og innhold i eierskapsmeldingen, som inntas i eierstrategien.

Selskapet er i det vesentlige enig i utkastet til eierstrategi. Det er kun KOSTRA-tallet til årsgebyr det er uenighet om. Bakgrunnen er at selskapet mener at KOSTRA-tallene ikke har det samme grunnlaget, dvs. at KOSTRA-tallene ikke er sammenlignbare. På tross av det mener ordfører at årsgebyr pr kommune vil gi et bilde av nivået på årsgebyr for

avfallstjenesten sett i forhold til gjennomsnittet for den respektive KOSTRA-kommunegruppe.

Ordføreren mener derfor at foreliggende utkast til eierstrategi for RiG vil være et rimelig godt grunnlag for en operasjonalisering av eierskapsmeldingen overfor selskapet. Etter at eierstrategien har fått virke noen år, vil det være naturlig å evaluere hele eierstrategien, og også effekten av måleparameterne. Ordfører foreslår at det skjer i neste kommunevalgperiode.

Avslutningsvis nevnes det at alle eierkommuner må vedta den samme eierstrategien for at eierne skal ha en felles eierstrategi overfor selskapet.

Referanser

Lov om interkommunale selskaper (IKS-loven)
Skien kommunes eierskapsmelding

Vedlegg

V1.1_Utkast eierstrategi RiG IKS

V1_Høring - eierstrategi - Renovasjon i Grenland IKS - Grenlandssamarbeidet

V2.1_Høringsuttalelse eierstrategi RiG sak 2_25

V2_Høringssvar - Protokoll fra representantskapets møte i Renovasjon i Grenland IKS - signert 18.06.2025

V3_Forslag til eierstrategi for Renovasjon i Grenland IKS

V4_Selskapsavtale RIG